

Korach's Rebellion: A Clash of Ends and Means

Young Israel of West Hempstead

פרשת קרח, תשע"ד

(1) שמן הטוב על התורה – חלק ד, עמ' רפ (ר' דוב זאב וויינבערגער)
 הגה"ק האדמו"ר מסאטמאר זצ"ל סיפר פעם, כי זקיננו ה"ישמח משה" סיפר לה"ייטב לב", שהי נכדו, כי נמצא כבר בפעם השלישי בעולם הזה, ומלפנים הי' בדור המדבר, והי' בעת מחלוקת קרח עם משה רבינו ואמר דכל ראשי סנהדראות היו בצד קרח משא"כ כלל המון העם היו מצדדים עם משה; ושאלו ה"ייטב לב", ועם מי היית אתה? ענה לו ה"ישמח משה" כי עמד מן הצד ולא לקח חלק במחלוקת. ושאלו שוב ה"ייטב לב", ואיך זה שלא היית על צד של משה רבינו, וענה לו ה"ישמח משה" דאם אתה שואל זאת, סימן הוא שלא הכרת את קרח, דאילולא הכרת אותו לא היית שואל כזאת.

(2) במדבר (קרח) – פרק טז, פסוק א
 וַיִּקַּח קִרְחַן בֶּן יִצְחָק בֶּן קֵהֶת בֶּן לֵוִי; וַדָּתָן וְאַבְיָרָם בְּנֵי אֶלְיָאָב, וְאוֹן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן.

(3) מדרש תנחומא – פרשת קרח, סימן ב
 "ויקח קרח" מה כתיב למעלה מן הענין? "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם צצית" (במדבר טו), קפץ קרח ואמר למשה אתה אומר "ונתנו על צצית וגו'" – טלית שכולה תכלת מה היא שיהא פטורה מן צצית? א"ל משה חייבת בצצית, א"ל קרח טלית שכולה תכלת אינה פוטרת עצמה וארבעה חוטין פוטר אותה!

(4) רמב"ן – פרשת תצוה (כח:ב)
 ...גם היום לא ירים איש את ידו ללבוש חוץ ממלך גוים, וכתוב "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת..." (אסתר ח, טו)

(5) גבורות ישראל – פרק סא (מהר"ל מפראג זצ"ל)
 כי אחר שהוציא הקב"ה את ישראל ממצרים ונתן אותם בני חורין, ולא עוד אלא אף מלכים, שנאמר (שמות יט) "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" זה השם הוא לישראל בעצם, והמעלה והחשיבות שיש בזה לא נתבטל אף בגלותם שהוא במקרה, ולפיכך אומרים חכמי ישראל (שבת קיא ע"א) כל ישראל בני מלכים הם אף בגלותם...

(6) פרי צדיק – שקלים, אות ד
 וכתר מורה כתר מלכות וכיון שבמתן תורה קשרו הכתרים לכל אחד מישראל על מי מולך ומושל אבל באמת כל אחד מישראל הוא מדוגל בדבר אחד על כל ישראל ובדבר זה הוא בחינת מלך על כל ישראל...

(7) ספר יצירה – פרק ו
 (1) עולם, (2) שנה, (3) נפש [Space, Time, Person]

(8) משלי – פרק כה, פסוק ג
 שְׁמִים לְרוּם וְאַרְץ לְעֶמֶק וְלֵב מְלָכִים אֵין חֶקֶר.

חקר = קרח

(9) תהלים – פרק קד, פסוק לא
 יהי כבוד ד' לעולם ישמח ד' במעשיו.

(10) תהלים – פרק קמט, פסוק ב
 ישמח ישראל בעשיו בני ציון יגילו במלכם.

ישמח = משיח

(11) דברים (וזאת הברכה) – פרק לג

יח ולזבולן אמר, שמח זבולן בצאתך; ויששכר באהליך. יט עמים הר יקראו, שם יזבחו זבחי צדק, כי שפע ימים יינקו, וישפני טמוני חול.

(12) רש"י (שם)

דבר אחר "עמים הר יקראו" על ידי פרקמטיא של זבולן, תגרי אומות העולם באים אל ארצו... והם אומרים הואיל ונצטערנו עד כאן נלך עד ירושלים ונראה מה יראתה של אומה זו ומה מעשיה, והם רואים כל ישראל עובדים לאלוה אחד ואוכלים מאכל אחד... והם אומרים אין אומה כשרה כזו ומתגירין שם, שנאמר "שם יזבחו זבחי צדק".

(13) מסכת מגילה – דף ו עמוד א

אמר זבולון לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם! לאחיי נתת להם שדות וכרמים ולי נתת הרים וגבעות, לאחיי נתת להם ארצות - ולי נתת ימים ונהרות. אמר לו: **כולן צריכין לך על ידי חלזון**, שנאמר "עמים הר יקראו... ושפני טמוני חול". תני רב יוסף: שפני - זה חלזון...

(14) ישעיה – פרק כד, פסוק טז

מִכַּנְף הָאָרֶץ זְמַרְתָּ שְׁמַעְנוּ צְבִי לְצַדִּיק וְאָמַר רְזִי לִי רְזִי לִי אוֹי לִי בְּגָדִים בְּגָדוֹ וּבְגָד בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ.

(15) תהלים – פרק צב, פסוק יג (ע"פ כתבי אריז"ל)

צַדִּיק כְּתִמָּר יִפְרַח כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה.

16) The Rav: The World View of Rabbi Joseph B. Soloveitchik (vol. II, pg 15-16¹)- "Today we must judge the Torah world we are reconstructing after the Holocaust as "very good," even though earlier ones may have been more beautiful. I am very proud of the Maimonides Day School in Boston. Many times I test the students on the Chumash and Rashi that they are studying. I am impressed by their knowledge and inspired by their achievements. Then I ask myself why I am so excited about such small accomplishments. After all, I saw the giants of European Torah Jewry before the Holocaust. I discussed Talmudic topics with my grandfather Reb Chaim Soloveitchik of Brisk. I visited with Reb Chaim Ozer Grodzinski in Vilna. I debated with Reb Shimon Shkop concerning the explanation of certain Talmudic passages. I spent entire nights with Reb Baruch Ber Leibowitz of Kaminetz attempting to comprehend difficult rulings in the Code of Maimonides. **Why am I so impressed that American youngsters can master a little Chumash with Rashi, the rudiments of Torah study? This is the message of the re-creation of destroyed worlds. **A Jew has to know how to emulate God, and, like God, to continue to create even after his former world has been eradicated...** We must not be cynical, and we should direct our attention and efforts to the future. We must look ahead!"**

¹ By Rabbi Aaron Rakeffet-Rothkoff. This passage was related by the Rav in his annual Yahrzeit Shiur in memory of his father, Rabbi Moshe Soloveitchik, Yeshiva University, January 6, 1957. It was originally delivered in Yiddish.